

ИНТЕГРАЦИЯ ИЛИ ЦИГАНИЗАЦИЯ? Дебат в „Червената къща“

Хората от двете страни – различни или врагове? Представители на общности, или на групови интереси, на институции, или на хората от народа?

Всъщност кой е народа – хората, които живеят заедно векове и си знаят кирливите рици и се настъпват по кокалчетата, но пак успяват да се усмихнат и да бъдат заедно и на сватба и на погребение (не е важно, че музиката все е циганска, че музикантите все са цигани) или групите – които много бързат, желаят, настояват да имат място в местния или в големия парламент и да говорят пред микрофони, пред журналисти, камери, аудитория... Все от тяхно име народно. За тях пак няма Иван, Хасан, Мария, Дон-

чо, те пак са никой. Важно е текезето, колективът, важно е онова вчера, което все не виждаше Иван и Хасан, и Марийка с имената им, с различните им очи, ръце, носове, бради. Те бяха просто равни, така изравнени, сравнени, че нямаше нужда да имат имена, а да не говорим за етноси (народност – чертичка, това бяхме в близкото минало по документи). От лявата страна, ще съобща водещият, е Ангел Джамбазки. Той е властта – председател на комисията по обществения ред и сигурност в столицата. Националист, разбирай българин на ен-та (не се подсмивайте, не му препоръчвайте да си изследва конекрадската фамилия). До него е човек като него – Асен Кръстев, пак

националист, ама студент, пак супер-българин, който също като колежата си проблематизира употребата на „ром“, т.е. – съгласете се!, „все още в България думата циганин не е инкриминирана“. Става сложно. Ако седнеш да му обясняваш, че Варна беше Сталин, Монтана пък – Михайловград, а Перник – Димитрово, без да се инкриминират, че... трябва да си вдигнеш чукалата и право в махалата. Хайди пак ще отстъпим, не защото сме по-умни, просто, за да има дебат. Разбирай-ще ги слушахме. Нищо, че фактически стартираме с 1:0 за тях. Равнопоставеност по нашенски. Срецу тях, вгясно, е ромът Николай Кирилов. Не на ен-та, не супер, просто

ром. И той е властта – председател на Общински съвет в г. Лом. До него е жена, учена, доцент по социология, Петя Кабакчиева. И тя е човек „с положение“, както биха казали в „Надежда“ (ромски квартал).

На кого да вярваме? По-добре да не постъпваме като политиците от ония български 20 % гето първо говорели пък после мислели. Прочетете ги и се опитайте да ги различите.

По зърното, а не по плявата. Накрая пак ще си поговорим. Поне аз ще бъда на линия, а вие – ако сте решили, че вас все никой за нищо не ви пита... много ви здраве!

В.Ч.

Деян Кюранов - водещ:

Почваме. Аз се казвам Деян Кюранов, водач тази вечер дебата. Ще дам след малко думата на хората от двете ми страни, които ще наричам „хората от двете страни“, няма да ги определям по никакъв начин. По-скоро вие ще трябва да си ги определите след като чуете какво имат да кажат.

Значи общо взето това е втория от поредицата дебати между хора, които застъпват националистически тези и те са вляво от мен, и хора които застъпват ненационалистически тези, условно казано и те тази вечер са вдясно от мен. На първия дебат беше обратното...

И така, първо да се представят с по 2 думи участниците пред вас тази вечер. Заповядайте.

- Добър вечер аз се казвам **Ангел Джамбазки** и съм председател на ВМРО в София. В момента съм общински съветник и съм председател на комисията по обществен ред и сигурност в столичния общински съвет.

- Добър вечер и от мен. Моето име е **Асен Кръстев**, представител съм на български национален съюз/БНС за Пазарджик. По принцип съм студент.

- Добър вечер на всички, казвам се **Николай Кирилов** от град Лом, самият аз съм ром и в момента изпълнявам длъжност на председател на общински съвет в г. Лом.

- Добър вечер, казвам се **Петя Кабакчиева** и изследвам единствения академичен човек тук. Аз съм социолог, доцент в катедра социология в СУ.

Деян Кюранов Благодаря. Националистичните имат думата за първите 10 минути.

Ангел Джамбазки Като начало 2 думи от мене, нашата позиция по този въпрос. Ще кажа с 2 думи. За нас има два основни проблема, едния се корени в държавата и това е че българската държава вечер на този момент не осигурява равна защита на правата на всички свои граждани. Тоест, позволява привилегии на основа на някакво различие. На второ място - ние имаме критика към общността, за която

сме се събрали да си говорим как да интегрираме. Защото според нас от ВМРО, тя не полага достатъчно усилия да се впише в българското общество и в определени случаи злоупотребява със своята различност, което според нас е недопустимо. И едно малко тълкуване на заглавието: „Интеграция или Циганизация“, какво означава за мен и за ВМРО – Интеграция значи вписване. Това значи да положим усилия да бъдем част от едно цяло. Какво значи циганизация. Това значи да отстъпим, държавата да отстъпи от основни свои задължения и да изостави цели региони на държавата на произвола на настроените на някакви общности, които общо взето налагат моментното си решение със сила. Това е нашата дефиниция на двата въпроса. Отстъпвам думата на моя колега.

Асен Кръстев Благодаря, Ангеле. Значи, първо аз искам да направя едно уточнение, няма да е пряко по темата, макар че е свързано. Искаме да питаме дали има някой в залата против, понеже на флаера и плаката пише, че дискусиата ще се провежда на български език, а все още в България думата циганин не е инкриминирана. Искаме да питаме дали някой има против да бъде наричан циганин, да си говорим за цигани, а не за роми. Защото роми е на ромски. Директно питам нашите събеседници, имат ли нещо против да си говорим така или го считат за нещо обидно?

Деян Кюранов Имате думата за отговор:

Николай Кирилов Аз смятам, че тук не говорим за обидно, а тук говорим за уважение, тъй като рома е прието и признато от всички международни институции, също от бъл. държава, така че ако се чувстваме български граждани... Преди малко казахте че трябва да спазваме и уважаваме законите?! Те важат за всички, ако така е прието да се наричаме в българската държава и администрация, смятаме че всички трябва

да използваме тази терминология. Благодаря.

Асен Кръстев Ами аз говоря от името на българския език, а не от името на българската „политическа коректност“, тъй че според мен правилната дума е цигани, защото ако казваме роми знаем как самите роми наричат, те наричат себе си роми, а в същото време нас наричат с всякакви расистки епитети. Тоест, ако трябва да се придържам към тяхната версия на нещата, значи евентуално ние може би трябва от някакъв политически коректен мазохизъм да почнем да се обиждаме сами.

Петя Кабакчиева Може ли реплика и от мене? Ние наричаме циганите мангали и с всякакви други имена, така че това не е аргумент как ги наричаме.

Деян Кюранов Мога ли от вас да получа декларация, че когато казвате циганин не смятате че с това обижате човека?

Асен Кръстев Абсолютно не смятам, че го обиждам.

Деян Кюранов Благодаря, при това положение приемаме. Аз приемам да използваме и думата цигани, а именно в този смисъл, в който говори представителят на националистите. За него това не представлява обиди. Той не иска с това да ги обиди. Ако иска да ги обиди, ще ги нарече другояче.

Ангел Джамбазки Само едно пояснение. Това, което ще виждате зад гърба ми на екрана, са снимки направени от група, сформирана от мене в качеството ми на председател на комисията по ред и сигурност във Виетнамските обществени, Факултета. Това са столичните райони „Красна поляна“, също така ще видите снимки от столичен район Младост и Дружба. А това са за нас сериозните проблеми на града, за чието решаване сме се завалявали. Това отзад ще го виждате като фон, да видите какво ни мотивира да се заемем с тези неща. Това е ситуацията към датите, които виждате долу на екрана. Благодаря.

Асен Кръстев Ми сега освен да се върнем към ос-

новната тема. Значи за нас въпросът „Интеграция или циганизация“ трябва първо да се уточни какво се има предвид под интеграция. Значи по принцип, ако гледаме реално на нещата, под интеграция трябва да се има предвид едно малцинство, каквото е в случая циганското. Да се съобразим с нормите, законите и реда в българската държава. Тоест, законите на мнозинството. Това е абсолютно естествено и това го знае всеки от нас...

На практика ние не искаме да съберем, да интегрираме циганите към българската култура, общество, традиции, а по-скоро искаме да създадем една нова култура, която да бъде смесица от остатъците от българската, която вече 18 години виждаме как активно се разгражда и някакви изфабрикувани наченки на циганска култура. Защото, както знаете, циганите нямат собствен език, има много племена различни в циганите, които говорят на различни наречия, някои говорят турски, други си говорят чист български, аз познавам такива цигани. Също така, не може да се каже че циганите са приети под общия знаменател на дадена религия, защото има християни, мюсюлмани. Тоест, основният проблем в България с така наречената интеграция на циганите е в хората, които се опитват да извършат тази интеграция. В по-голямата си част това са хора, които са водени от други мотиви. Техните реални мотиви даже не са „доброто на циганите“ или „доброто на българите“. Защото аз не искам сега да унифицирам и да кажа примерно, дайте да говорим само за едните или само за другите. Говорим си как въобще според мен трябва да стане тази работа. А тя няма да стане с организации, които получават пари да извършват някаква дейност, която е меко казано съмнителна, защото винаги сме чували досега примерно единия от доводите на нашите противници че

е „защо интеграцията не е била извършена по времето на комунизма“. Ами по времето на комунизма е било направен опит да се извърши десегрегация, това което сега ни се пропагандира най-много. Но всички знаем как е завършила тази десегрегация. Циганите са продали апартаментите си и са се събрали отново на едно място. Тъй че за каква интеграция можем да говорим? ...

Но с така наречената десегрегация, нищо няма да се постигне, защото даже и собствените социологически проучвания на тези агенции, организации и организационки показват че 90% от българите не искат децата им да учат с циганчета, примерно. И за това не са виновни българите, каква вина могат да имат българите заради мнението им? И ако някой се опитва да го промени това, хайде нека се пробват да го променят по реален начин с реални мерки...

Значи това е в общи линии, нашата теза, че всички бъл. граждани без значение от техния произход, религия или етническа принадлежност трябва да бъдат поставени при равни условия. Всъщност на практика те имат равни условия...

Николай Кирилов Да, благодаря за възможността да изложя моята позиция пред всички вас. Бих ви помолил да върнете слайдовете от самото начало, което ще ми помогне да изразя своята теза. Тъй като там имаше една дата, мисля че 2008 г. „Факултета“. Аз бих задал въпроса как е възможно да има в 2008 г. такива места в България?! Държава, която е страна членка на ЕС и хора да живеят по този начин. Аз бих задал въпроса, къде е държавата и къде е била държавата през цялото това време, когато са се случвали тези неща? Да, да, март 2008 г. в същото време да покажем снимките. Значи аз не казвам, че това не е вярно. Напротив, това е вярно и аз смятам, че това е срам за всички български граждани да има такива места в България...

Няма да противореча и затова че – всички сме български граждани и сме равни пред закона, трябва да работим за интеграцията. По пътя на интеграцията всеки губи по нещо и печели по нещо, разбира се. В частта, в която казвате, че ние нямаме език и култура, не съм съгласен. Тъй като е доказано, има хора, които се занимават с това нещо. Не съм лингвист и няма да излагам доводи, с които да защитавам тезата дали имаме език или нямаме език. Смятам, че това не е тема на тази дискусия... Това, което искам да кажа е, че в България от 2001 г. до този момент има над 43 документа свързани с интеграцията на ромската общност. И като общински съветник, активно участвам в политическия живот на моя град, аз искам да задам въпроса: Колко средства има заделени в местните бюджети за изпълнение на тези стратегии? Национални стратегии. Предполагам, че не можете да ми отговорите, аз ще ви кажа тъй като се занимавам с това нещо. Нула. Значи когато една държава приема мерки, позитивни мерки за изпълнение и казва, че припознава че има гадени проблеми и трябва да ги реши, все пак тя трябва да заделни средства за решаването на тези проблеми. Другата част на моето изказване е, че държавата не направи нищо през последните години да обясни контекста на тези документи на цялото българско население, за да се разбере потребността от инвестиране за решаването на тези проблеми, които са тук на снимката... Аз като човек, който живее и винаги съм живял в ромски квартал, заявявам: Познавам историята на моето семейство 300 години назад и те винаги са живели в България. Допринесли са много за развитието не само на моя град. Искам да кажа, че съм бил награден многократно за постижения, които съм постигнал в областта в която работя и винаги съм представял името на България и никога не съм представял някоя друга държава, така че смятам че не съм по-малко български гражданин от всички хора, които са в тази зала... **РИЦ/РИС**

(продължава в сл. брой)